

HOTĂRÂRE

22 martie 2023

Nr. XI/2

mun. Chișinău

Cu privire la înaintarea dosarului de includere a sediului Academiei de Științe a Moldovei în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat

În conformitate cu prevederile punct. 5, punct. 29 subp. 11) și punct. 69 ale Statutului Academiei de Științe a Moldovei, aprobat de Adunarea Generală a AȘM prin Hotărârea nr. I/2 din 24 ianuarie 2019 (cu modificările și completările ulterioare), în cadrul Sesiunii a XI-a a Adunării Generale a AȘM din 22 martie 2023 a fost audiată informația cu privire la sediul Academiei de Științe a Moldovei (Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 1) ca monument de istorie, arhitectură, artă și valoare memorialistică, prezentată de dr. hab. Liliana Condraticova, secretar științific general al AȘM.

Ca urmare a examinării informației prezentate despre sediul AȘM de pe bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 1 ca monument de istorie, arhitectură, artă și valoare memorialistică, precum și a luărilor de cuvânt, pe marginea acestora, ale membrilor Adunării Generale a AȘM, Adunarea Generală a Academiei de Științe a Moldovei **A CONSTATAT:**

I) Edificiul actual al AȘM a fost construit în anii 1951–1955 după proiectul arhitectului moldovean Valentin Mednec și arhitectul rus Aleksandr Vedenkin. Odată cu fondarea primelor institute de cercetare de tip academic (1946), a Filialei Moldovenești a Academiei de Științe (1947) și a Academiei de Științe (1961) a fost rațională identificarea unei clădiri unde ar fi amplasat sediul Academiei de Științe. Soluționarea problemei privind amplasarea edificiului Academiei de Științe a revenit academicianului arhitect Alexei Șciusev (1873– 1949), care în 1947 a elaborat planul de restabilire a Chișinăului. În conformitate cu planul urbanistic general, pe bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, clădirea AȘM a devenit început de stradă, iar bd. Ștefan cel Mare și Sfânt a devenit axa longitudinală a urbei, unde urmau a fi amplasate cele mai importante edificii.

Clădirea AȘM a fost construită conform principiului de orientare a fațadelor principale pe artera orașului, fațada obținând un aspect monumental grație simetriei compoziției, frontonului ce marca accesul principal în clădire. Sediul AȘM are cinci nivele, iar planul său este în formă de litera „П” din alfabetul chirilic. În axa centrală la parter se află o sală spațioasă de festivități (Sala Azurie). În axă se găsește un rezalit divizat în patru pilaștri, iar la cel de-al treilea nivel se află trei ferestre hexagonale. Sub aceste ferestre se găsesc trei intrări principale. Cel de-al cincilea nivel al clădirii cu ferestre arcuite este colorat în roșu. Construcția este încununată de un parapet perforat și un stâlp decorativ.

O altă orizontală decorativă este brâul ornamentat între primul și cel de-al doilea nivel, inspirat din arhitectura medievală a mănăstirilor din spațiul românesc.

Clădirea posedă valoare istorică, arhitecturală, artistică și memorialistică, fiind unica clădire de acest tip din spațiul actual al Republicii Moldova predestinată unei instituții de tip academic. Valoarea memorialistică a clădirii se datorează basoreliefului acad. Ia. Grosul, primul Președinte al Academiei de Științe, amplasat pe fațada edificiului. O deosebită valoare istorică și memorialistică posedă Sala Mică, îmbrăcată în panouri de lemn și înzestrată cu reliefuri din bronz ai fondatorilor AȘM, membri titulari și membri corespondenți numiți la 2 august 1961, care au format corpul savanților Academiei de Științe a RSSM.

II) Luând în considerare cele menționate, Adunarea Generală a Academiei de Științe a Moldovei HOTĂRĂȘTE:

1. Se ia act de informația prezentată despre sediul AȘM de pe bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 1 ca monument de istorie, arhitectură, artă și valoare memorialistică.

2. Dosarul perfectat și Nota istorică privind edificiul Academiei de Științe a Moldovei se va înainta la Ministerul Culturii pentru a include clădirea AȘM în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1531-XII din 22 iunie 1993 (cu completările ulterioare), prin completarea Capitolului Zona de Centru, compartimentul „Municipiul Chișinău”, cu sediul Academiei de Științe a Moldovei (Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 1) în calitate de monument de arhitectură, artă, istorie de importanță națională, construit în anii 1951–1955 după proiectul arhitecților Valentin Mednec și Aleksandr Vedenkin.

Președinte

Academician Ion TIGHINEANU

Secretar științific general

doctor habilitat Liliana CONDRATICOVA